

2004 - Een Goed Reptielenjaar

Het Meetnet Reptielen kende in 2004 een topjaar: het netwerk trajecten werd wederom uitgebreid en bijna overal werd flink gescoord. Een goed waarnemingsjaar, beter dan 2003, vergelijkbaar met 2002. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de aantallen waarnemingen in 2004. Met zijn allen zagen we meer dan 15000 slangen en hagedissen!

Koploper is zoals ieder jaar de *zandhagedis*. Ruim een derde van alle waarnemingen gaat naar deze soort die nu in vrijwel elk leefgebied wordt gevolgd. Nieuwe trajecten met zandhagedissen liggen in de Duinen, op de Veluwe en op de oostelijke Maasoever in Noord-Limburg.

De *levendbarende hagedis* werd wat minder vaak gezien als in topjaar 2002 toen hij 3937 keer werd waargenomen. Gelukkig is het landelijk gemiddelde van deze soort voor het eerst sinds 2001 gestegen, een hoopgevend signaal. Nieuwe trajecten voor de levendbarende hagedis werden uitgezet in Het Gooi en het Limburgse heuvelland. Verrassend was de vondst van een levendbarende hagedis op het Utrechtse ringslangtraject Broekhuizen.

Opvallend is het herstel van de *adder*. In 2003 bleef de teller steken op 946 adders; in 2004 werden 1724 adders waargenomen. Verheugend is bovendien het grote aantal juveniele adders (170) dat werd gezien. Hoop voor de toekomst!

De *gladde slang* dook op, op trajecten waar hij niet eerder werd geteld. Afgelopen jaar was het raak op de trajecten Duurswouderheide in Friesland en Mulderskop Malden bij Nijmegen. Beide routes worden al meer dan 10 jaar gelopen!

Het gemiddeld aantal bezoeken per traject daalde iets ten opzichte van voorgaande jaren. Afgelopen jaar werd ieder traject gemiddeld zo'n 5.8 keer bezocht; in 2002 en 2003 waren dit respectievelijk nog 6.0 en 5.9 keer. Net als andere jaren liep de frequentie sterk uiteen: van 26 telrondes in het best bezochte traject (Bargerveen) tot slechts één telronde op 11 slecht bezochte trajecten.

De *hazelworm* werd in 2004 op slechts 57% van de trajecten waar hij voorkomt waargenomen, een gevolg van de verstopte levenswijze van dit dier. Alle andere soorten lieten zich regelmatig zien: de *gladde slang* op 74% van de trajecten voor deze soort, de *ringslang* op 81%; de *adder* op 84%; de *levendbarende hagedis* op 85% en de *zandhagedis* had zoals gewoonlijk de hoogste trefkans met 92%. De *muurhagedis* werd uiteraard op alle drie de trajecten voor deze soort in Maastrecht waargenomen.

SOORTEN (trajecten met deze soort bezocht in 2004)	trajecten die in 2004 bezocht zijn waar de soort NIET gezien is	trajecten die in 2004 bezocht waar de soort WEL gezien is	aantallen 2004		
			volwassen en halfwas dieren	juvenielen	totaal
hazelworm (74)	30	44	356	26	382
zandhagedis (157)	12	145	4938	663	5601
levendbarende hagedis (168)	26	142	3053	418	3471
muurhagedis (3)	0	3	2537	384	2921
gladde slang (43)	11	32	197	47	244
ringslang (90)	17	73	764	58	822
adder (86)	14	72	1554	170	1724
totaal	334 trajecten zijn onderzocht		13399	1766	15165